

Gjøre formueskatten det vanskeligere å være rik i Norge?

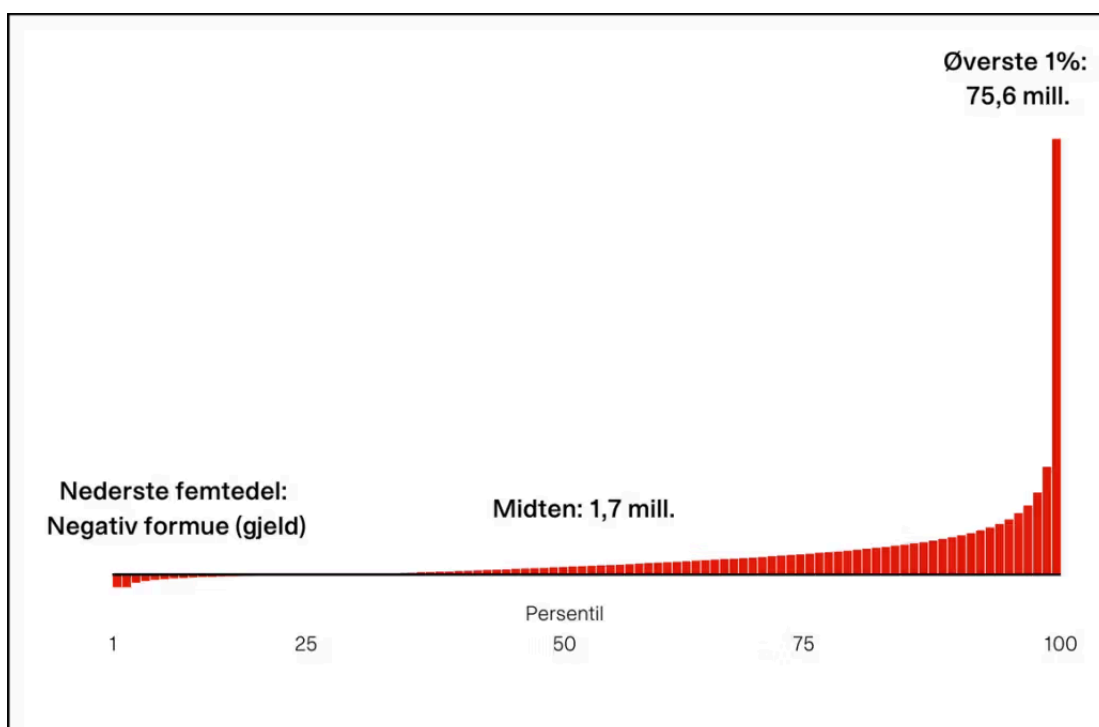
En kort briefing skrevet av Emil Øversveen.

Siden 2022 har det pågått en skarp konflikt mellom regjeringen og landets kapitaleiere. Stridens kjerne er hvor mye kapitaleierne skal betale i skatt, og hva slags type skatt de skal betale. Et vanlig argument er at økte skatter vil gjøre det for vanskelig å være rik i Norge, og at dette igjen vil føre til mindre økonomisk vekst og færre jobber. I denne brifingen skal vi sjekke om dette argumentet holder vann ved å oppsummere relevante fakta om ulikhet, skatt og næringsliv.

ULIKHET OG FORMUESKONSENTRASJON

- Både inntekts- og formuesulikhet har økt de siste tretti årene.
Hovedårsaken er at de rikeste tjener mer og betaler mindre i skatt enn før. ^[1]
- Norge har en av **de høyeste tetthetene av milliardærer i verden.** ^[2] I 2021 var det kun milliardærer som fikk plass på Kapitals liste over Norges 400 rikeste. **Dette er første gang i Norges historie.** ^[3]
- I følge Verdensbanken er Norge det **niende beste landet i verden å gjøre forretninger i.** I Europa ligger vi på tredjeplass. ^[4]

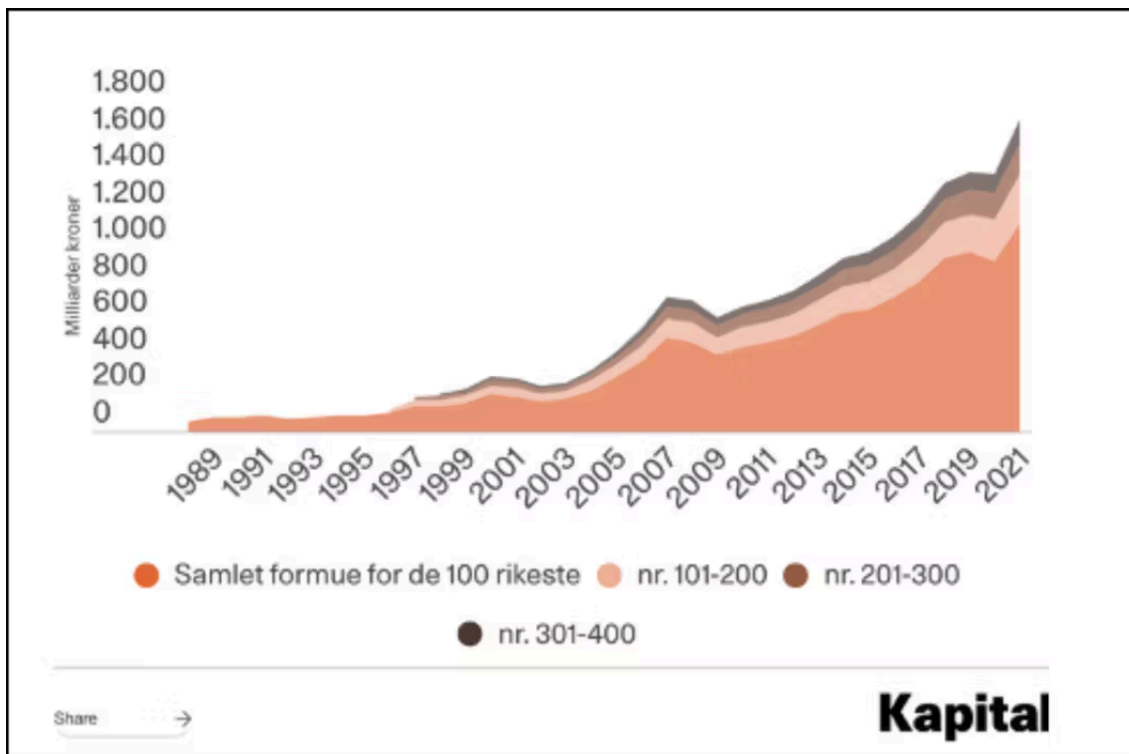
1. FORDELINGEN AV FORMUE I NORGE ^[5]

FORMUESULIKHET: Formuesulikheten i Norge er svært skjevfordelt. Den øverste prosenten eier 22.7% av den samlede formuen.

2. UTVIKLINGEN I DEN SAMLEDE FORMUEN HOS DE 400 RIKESTE 1989-2021

[6]

FORMUESØKNING: Siden 1989 har formuen til landets 400 rikeste mangedoblet seg. Formuesøkningen har vært særlig høy for de 100 rikeste.

FORMUESKATT OG NÆRINGSLEV

- Mellom 2001 og 2018 var det bare den én prosent rikeste av befolkningen som fikk skattelette. Resten av befolkningen betaler enten mer eller like mye skatt som det de gjorde på starten av tusentallet. [7]
- Den rikeste 0,1 prosentandelen av befolkningen betaler bare **12 prosent av inntekten sin i skatt**. Her er det norske skattesystemet mindre omfordelende enn skattesystemet i USA. [8]
- Norsk forskning finner **ingen negativ sammenheng mellom formuesskatt og jobbskaping**. Formuesskatt fører ikke til færre jobber, men kan tvert i mot gjøre det mer lønnsomt for bedriftseiere å ansette flere. [9]
- Dagens formuesskatt betales i all hovedsak av mennesker som er mer enn velstående nok til å kunne bære skattebyrden. [10] Lite tyder på at

små og mellomstore bedrifter blir uforholdsmessig rammet av formuesskatten. [11]

- Formuesskatten er et effektivt virkemiddel for å redusere formuesulikhet. Fjerner man formuesskatten, vil 25 000 nordmenn blir nullskatteyttere. [12]

KONKLUSJON

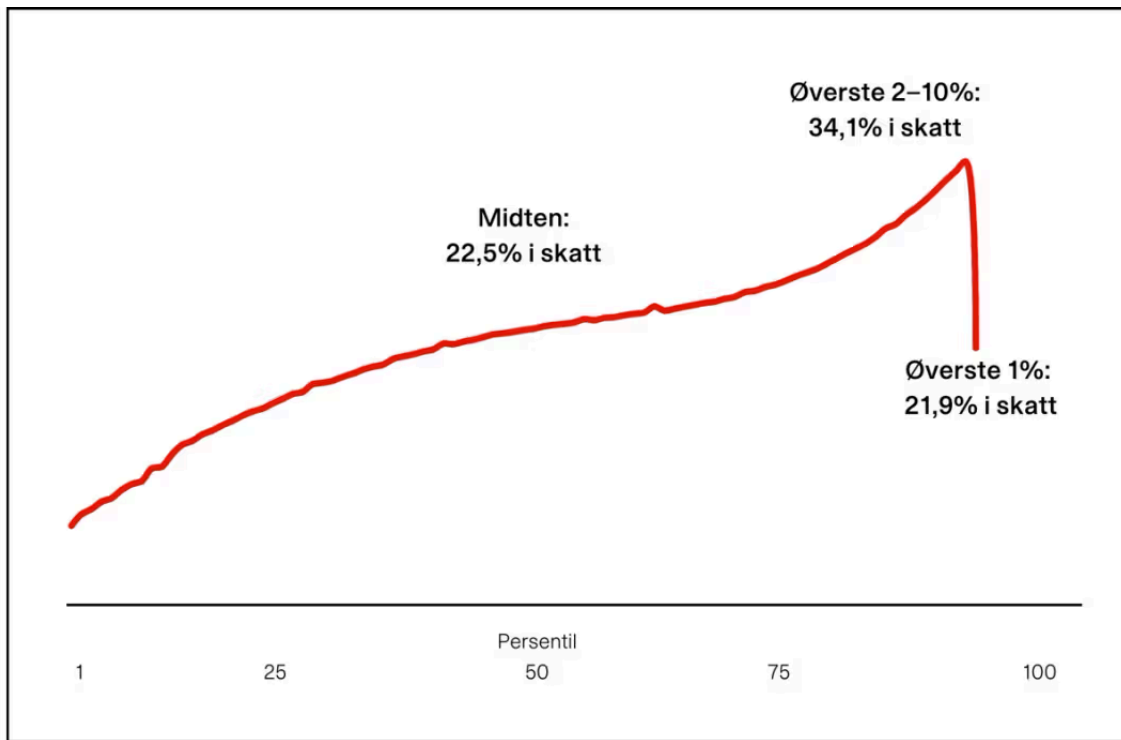
De siste tretti årene har Norges rikeste opplevd en eventyrlig formuesvekst. Årsaken er at:

1. Norge er et land med svært gode vilkår for å drive forretninger, og
2. de rikeste slipper billigere unna i skattesystemet en befolkningen ellers.

I Norge er det bred enighet om at skattesystemet skal være progressivt. Prinsippet er at skatt skal følge inntekt, og at de som har mest også skal betale mest i skatt. Dagens skattesystem fungerer ikke på denne måten, fordi de aller rikeste betaler en mindre andel av inntekten sin i skatt enn resten av befolkningen.

Som vi har vist, er det ingen grunn til å akseptere premisset om at økt skatt for de rike vil gå på bekostning av forretningsvirksomhet og sysselsetting. **De fleste nordmenn vil at de rikeste skal betale mer, og ikke mindre, i skatt enn det de gjør i dag.** [13] Spørsmålet vør derfor være hvordan vi kan fikse et skattesystem som ikke fungerer etter hensikten, ved å sørge for at de rike ikke blir unntatt de progressive skattereglene som gjelder for resten av befolkningen.

3. SKATTEPROSENT ETTER INNTEKT [14]

SKATT: Mens skatteprosenten stiger etter inntekt for mesteparten av befolkningen, faller den brått for den rikeste prosenten.

Noter og referanser

1. Aaberge, R., Mogstad, M. Vestad, O. L., og Vestre, A. (2021) Økonomisk ulikhet i Norge i det 21. århundre. (Rapporter 2021/33). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
2. Henrekson, M. og Sanandaji, T. (2014) Small business activity does not measure entrepreneurship. PNAS, 111, s. 1760–1765.
3. Tellefsen, T. K. (22.09.2023) Tredobling siden finanskrisen. Kapital, tilgjengelig fra <https://www.kapital.no/reportasjer/naeringsliv/2022/09/22/7928356/formuen-til-norges-400-rikeste-har-tredoblet-seg-siden-finanskrisen>.
4. The World Bank (2023) Ease of doing business rankings. Hentet 03.10.2023 fra <https://archive.doingbu-siness.org/en/rankings>
5. World Inequality Database (2023) World Inequality Database. Hentet 03.04.2023 fra <https://wid.world/>
6. Kapital (23.09.2021) Dobling på åtte år. Kapital, tilgjengelig fra <https://www.kapital.no/reportasjer/naeringsliv/2021/09/23/7734159/alle-norges-400-rikeste-er-milliardaerer>
7. Aaberge, R., Mogstad, M. Vestad, O. L., og Vestre, A. (2021) Økonomisk ulikhet i Norge i det 21. århundre. (Rapporter 2021/33). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
8. Ibid.
9. Bjørnebye, M., Markussen, S. og Røed, K. (2020) Does the Wealth Tax Kill Jobs? IZA Discussion Papers No. 13766; Thoresen, T. O., Ring, M. A. K., Nygård, O. E. og Epland, J. (2021) A Wealth Tax at Work. (Discussion Paper No. 960). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
10. Thoresen, T. O., Ring, M. A. K., Nygård, O. E. og Epland, J. (2021) A Wealth Tax at Work. (Discussion Paper No. 960). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
11. Bjørnebye, M., Markussen, S. og Røed, K. (2023) An imperfect wealth tax and employment. *Economica*, 90(358), s. 557–583.
12. Molnes, G. (23.09.2020) Fjerner du formuesskatten, produserer du over 25 000 nullskatteyttere. Hentet 03.04.2023 fra <https://www.faktisk.no/artikler/jyl75/fjerner-du-formuesskatten-produserer-du-over-25-000-nullskattytere>.
13. Mathisen, R. (2023) Taxing the 1 per cent. *Public Opinion vs. Public Policy*. *British Journal of Political Science*, 1–17.

14. Aaberge, R., Modalsli, J. H. og Vestad, O. L. (2020) Ulikheten. Betydelig større enn statistikken viser. Hentet 03.04.2023 fra <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/ulikheten-betydelig-storre-enn-statistikken-viser>.